Sotsiaal- ja tervisepoliitika

80. ELis tuleb kokku leppida ja kiiresti rakendada **ajakohastatud Euroopa Liidu reeglid** selle kohta, milline riik maksab vaba liikumise õigust kasutanud inimestele **hüvitisi** või millisesse riiki peab tööandja maksma töötaja eest **sotsiaalkindlustusmakseid** (näiteks sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmakse).

81. Euroopa Komisjonil tuleb liikmesriikide pädevate asutuste jaoks välja töötada **kvaliteetsed, kasutajamugavad ning koosvõimelised üleeuroopalised andmevahetussüsteemid** sotsiaalkindlustuse hüvitiste maksmise kohta info vahetamiseks, mis aitab vähendada pettuseid ja kuritarvitusi.

82. Eesti jaoks on oluline, et ELi tasandil **miinimumsissetulekute lävendi** aruteludes jääb igale liikmesriigile õigus otsustada oma miinimumsissetulekute lävendi üle, kuna riikide sotsiaalkaitsesüsteemid on erinevad.

83. **Ravimite võrdse kättesaadavuse** tagamiseks kõigi ELi liikmesriikide patsientidele tuleb ravimi müügiloa hoidjatele, kes ravimit väikesele turule ei too, kehtestada tõhusad sanktsioonid. Ravimi turule toomise lihtsustamiseks tuleb võimalikult kiiresti ELi üleselt kasutusele võtta elektrooniline pakendiinfo. Seejuures tuleb eelistada keskseid ELi tehnilisi lahendusi ja tagada patsiendile võimalus saada ravimi väljastamisel infot ka paberil liikmesriigi ametlikus keeles. Geneerilised ravimid peavad nii ELi kui ka Eesti turule jõudma senisest kiiremini.

84. **Kriitiliste ravimite** ja nende toimeainete tootmise toetamise korral ELi vahenditest peame oluliseks, et ravimitele oleks ligipääs kõigi liikmesriikide patsientidel. ELis tuleb arendada kriitiliste ravimite ühishangete mehhanismi, mis tagab patsientidele õigeks ajaks vajalikus koguses ja vormis ravimeid.

85. **Kriitiliste ravimite tootmise strateegilisi projekte** peab saama algatada ka väikeriikides ning väike- ja keskmise suurusega ettevõtete osalusel. Tagada tuleb võimalikult soodsad tingimused kriitiliste ravimite tarnekindlust suurendavate strateegiliste projektide Eestis elluviimiseks. Ühe võimalusena näeme ühtekuuluvusriikidel kaasfinantseeringu osa vähendamist ELi eelarve toetusel.

86. Soovime, et Euroopa Komisjon tagab **Euroopa ühtse terviseandmeruumi** rakendamise ning keskendub piiriülese taristu, sh turvaliste andmetöötluskeskkondade ELi ühislahenduste loomisele. **Hiljemalt 2029. aastal peavad patsiendid saama oma digiretsepti alusel ravimeid välja osta Euroopa Liidu kõigis liikmesriikides.**

87. Eesti eesmärk on vähendada Euroopa Liidus mittenakkuslike haiguste põhjustatud kahjusid. Oluline on seada **ühetaolised nõuded tubaka- ja nikotiinitoodete** reklaamile, pakendimärgistusele ning koostisele. Soovime ELi üleselt keelata tubaka- ja nikotiinitoodete kaugmüügi ning nendes maitse- ja lõhnaainete kasutamise.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 19.06.2025